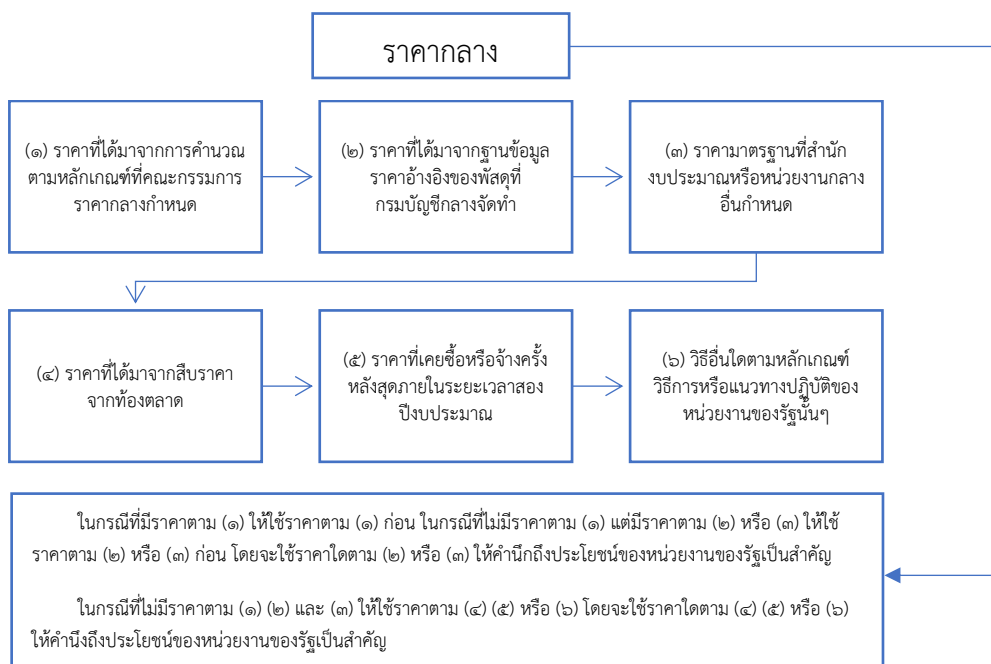

แนวทางการจัดทำราคากลางและการเปิดเผยราคากลาง กรมการขนส่งทางราง

ด้วยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐและต้องสอดคล้องกับหลักการคู้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้ โดยได้กำหนดกรอบการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การจัดซื้อจัดจ้างต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญอันจะก่อให้เกิดความคู้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง และมาตรา ๖๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อให้การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กลุ่มตรวจสอบภายในร่วมกับกลุ่มพัสดุ อาคาร และสถานที่ สำนักงานเลขานุการกรม จึงจัดทำแนวทางการจัดทำราคากลางและการเปิดเผยราคากลางขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยวิธีการคิดคำนวณราคากลางจะใช้หลักเกณฑ์ใดในการคิดคำนวณราคาในการจัดซื้อจัดจ้าง หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ในแต่ละปีงบประมาณ หน่วยงานมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างมากมายหลายโครงการ แต่ละโครงการมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป หนึ่งในเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง จึงเป็นที่มาของการกำหนดราคากลาง ตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ที่บัญญัติว่า “ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริง ดังนี้

รายละเอียดที่มาของราคากลางแต่ละแหล่ง

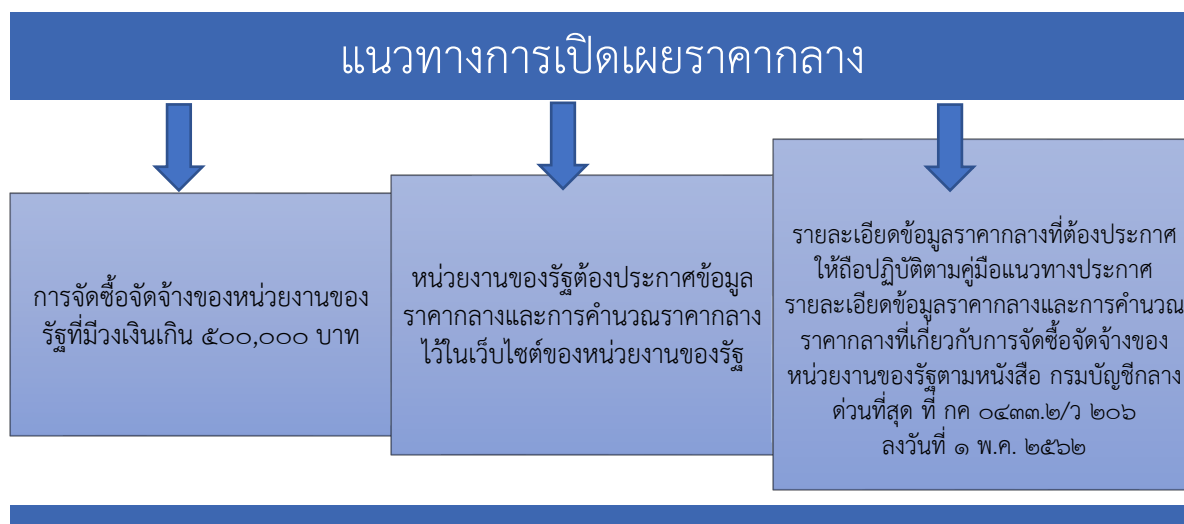
๑. ราคากลางที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด โดยปัจจุบัน คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง **เฉพาะงานก่อสร้างไว้** ประกอบด้วย
 - แนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
 - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
 - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทางสะพานและท่อเหลี่ยม
 - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน
๒. ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ ซึ่ง ณ ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการและจะประกาศให้ทราบในอนาคต
๓. ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด เช่น
 - บัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ ของสำนักงบประมาณ
 - เกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 - ราคากลางยา ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
 - ราคามาตรฐานของเวชภัณฑ์ที่มีขายยา ของกระทรวงสาธารณสุข
 - หลักเกณฑ์ในการคิดอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาไทย ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
 ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบราคาดังกล่าวได้ จากเว็บไซต์ของหน่วยงานนั้นๆ
๔. ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด กรณีใช้ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด โดยสืบจาก บริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้านค้า หรือเว็บไซต์ ทั้งนี้ การสืบราคาจากท้องตลาดจะต้องสืบราคาให้เหมาะสมกับขอบเขตของงาน หรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะจัดซื้อหรือจ้าง โดยสืบราคาไม่น้อยกว่า ๓ ราย เว้นแต่กรณีมีน้อยกว่า ๓ ราย ให้สืบเท่าที่มี เมื่อสืบราคาได้แล้วจะนำราคาใดมาใช้เป็นราคาอ้างอิงให้พิจารณา ดังนี้
 - กรณีการจัดหาที่มีประกาศเชิญชวน เช่น วิธี e-market วิธี e-bidding หรือวิธีสอบราคา ให้ใช้ **ราคาเฉลี่ย**เป็นราคาอ้างอิงก่อน **เว้นแต่** หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าราคาต่ำสุดสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ **ก็ให้ใช้ราคาต่ำสุด**เป็นราคาอ้างอิง
 - กรณีการจัดหาที่ไม่มีประกาศเชิญชวน เช่น วิธีคัดเลือก วิธีเฉพาะเจาะจง ให้ใช้**ราคาต่ำสุด**เป็นราคาอ้างอิง
๕. ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หน่วยงานของรัฐจัดจ้างเหมาบริการในวงเงินงบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สามารถใช้ราคาที่เคยจ้างเหมาบริการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาอ้างอิงได้ สำหรับการอ้างอิง ให้ระบุเลขที่สัญญาหรือข้อตกลงที่เคยซื้อเคยจ้างครั้งล่าสุด
๖. ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้นๆ เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการหรือหลักเกณฑ์ในการคำนวณ เพื่อให้ได้มาซึ่งราคากลางขึ้นเอง

แนวทางการเปิดเผยราคากลาง

การประกาศเผยแพร่ราคากลางตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๓ บัญญัติภายในมาตรา ๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลาง และ กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๓๓.๒/ว ๒๐๖ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง คู่มือแนวทาง ประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไว้ในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐและเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (www.gprocurement.go.th) ของกรมบัญชีกลาง โดยรายละเอียดข้อมูลราคากลาง ที่หน่วยงานของรัฐต้องประกาศ ให้ถือปฏิบัติตามคู่มือแนวทางดังกล่าว ซึ่งแบ่งประเภทการจัดซื้อจัดจ้างได้ ดังนี้

๑. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (แบบ บก.๐๑)
๒. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจ้างควบคุมงานก่อสร้าง (แบบ บก.๐๒)
๓. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจ้างออกแบบ (แบบ บก.๐๓)
๔. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจ้างที่ปรึกษา (แบบ บก.๐๔)
๕. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ (แบบ บก.๐๕)
๖. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจัดซื้อจัดจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง (แบบ บก.๐๖)

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดคู่มือแนวทางการประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคา กลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ เพื่อศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ www.gprocurement.go.th หัวข้อ ดาวน์โหลดแนะนำ/คู่มือ/คู่มือสำหรับหน่วยงานของรัฐ/ราคากลาง

ข้อควรระวังในการบันทึกแบบฟอร์ม

๑. การบันทึกข้อมูลในแบบ บก. ๐๑ ข้อควรระวัง คือ

รายการข้อ ๕ บัญชีประมาณการราคากลาง ให้ระบุรายละเอียดการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับชนิด จำนวน รายการวัสดุ ค่าแรงที่นำมาใช้คำนวณเกี่ยวกับการก่อสร้าง โดยแนบเอกสารรายการตามประเภทของงานก่อสร้าง ดังต่อไปนี้

- กรณีงานก่อสร้างอาคาร ให้แนบเอกสารแบบแสดงรายการปริมาณงานก่อสร้าง และราคา (แบบ ปร.๔) , แบบสรุปค่าก่อสร้าง (แบบ ปร.๕ก) , แบบสรุปค่าครุภัณฑ์จัดซื้อ (แบบ ปร.๕ข) , แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (แบบ ปร.๖)

- สำหรับงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ให้แนบเอกสารแบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

- สำหรับงานก่อสร้างชลประทาน ให้แนบเอกสารแบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

รายการข้อ ๑๐ รายชื่อคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ให้ระบุรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง

๒. การบันทึกข้อมูลในแบบ บก. ๐๒ หรือ ๐๓ ข้อควรระวัง คือ

รายการข้อ ๕ ค่าตอบแทนบุคลากร ให้ระบุจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐจ่ายให้กับผู้ให้บริการรายใดรายหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐได้มาจากการจ้าง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมถึงกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำหรับข้อ ๕.๑-๕.๓ ให้ระบุจำนวนบุคลากรที่ต้องดำเนินการ

รายการข้อ ๙ ที่มาของราคากลาง ให้ระบุหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดราคากลางหรืออัตราที่ใช้อ้างอิง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๙๐ แห่ง พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ.๒๕๖๐ หรือตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร. ๐๕๐๖/ว ๑๒๘ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้น

๓. การบันทึกข้อมูลในแบบ บก. ๐๔ ข้อควรระวัง คือ

รายการข้อ ๕ ค่าตอบแทนบุคลากร ให้ระบุจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐจะจ่ายให้ที่ปรึกษา ตามความเหมาะสมของลักษณะงานที่จะจ้างหรือตามอัตราค่าจ้างของงาน ในลักษณะเดียวกันที่หน่วยงานของรัฐเคยจ้าง โดยแจ้งรายละเอียดจำนวนคน - เดือน (man-month) ตามประเภทที่ปรึกษา คุณสมบัติของที่ปรึกษาที่จะจ้าง ดังนี้

รายการข้อ ๕.๑ ให้ระบุกลุ่มวิชาชีพทั่วไป กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

รายการข้อ ๕.๒ คุณสมบัติที่ปรึกษา ให้ระบุเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และผลงานที่มีผลต่อการกำหนดค่าตอบแทน

รายการข้อ ๕.๓ จำนวนที่ปรึกษา ให้ระบุจำนวนเฉพาะบุคลากรหลัก

รายการข้อ ๑๐ ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) ให้ระบุแหล่งที่มาหรืออัตราที่อ้างอิงในการคิดราคาที่ปรึกษา เช่น ตามหลักเกณฑ์ในการคิดอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาไทย ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ เป็นต้น

๔. การบันทึกข้อมูลในแบบ บก. ๐๕ ข้อควรระวัง คือ

รายการข้อ ๕ ค่า Hardware ให้ระบุจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐจะจ่ายเป็นค่าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

รายการข้อ ๖ ค่า Software ให้ระบุค่าซอฟต์แวร์สำเร็จรูป ซึ่งครอบคลุมถึงระบบปฏิบัติการ ระบบจัดการฐานข้อมูล ระบบจัดการเน็ตเวิร์ค ระบบจัดการด้านความปลอดภัย ซอฟต์แวร์ที่ใช้สำหรับพัฒนา ซอฟต์แวร์ประยุกต์ และซอฟต์แวร์ประยุกต์สำเร็จรูปต่างๆ ที่ไม่ต้องมีการแก้ไขตัดแปลงโปรแกรมเพิ่มเติม

รายการข้อ ๗ ค่าพัฒนาระบบ ให้ระบุค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานของรัฐจะใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบงานเดิมหรือพัฒนาระบบงานใหม่โดยให้แสดงแหล่งที่มาหรือเกณฑ์ที่ใช้ เพื่อกำหนดราคา อย่างไรก็ตาม หากการจ้างระบบนี้เป็นการตัดแปลงซอฟต์แวร์สำเร็จรูปให้แยกค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปไว้ในรายการที่ ๖ ค่า Software ด้วย

รายการข้อ ๑๐ ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- หากใช้เกณฑ์ราคามาตรฐานที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด ให้ระบุว่า “ตามเกณฑ์ราคากลางที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด”
- หากใช้จากราคาสืบ ให้ระบุชื่อบริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้านค้าหรือชื่อเว็บไซต์ที่สืบ โดยไม่ต้องระบุราคาของแต่ละรายที่ไปสืบมา
- หากใช้ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุด ให้ระบุว่า “ใช้ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ พร้อมระบุเลขที่สัญญาหรือข้อตกลงที่ใช้อ้างอิง”

๕. การบันทึกข้อมูลในแบบ บก. ๐๖ ข้อควรระวัง คือ

รายการข้อ ๕ แหล่งที่มาของราคากลาง ให้ระบุแหล่งที่มาของราคากลาง หรือวิธีคำนวณราคาที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างตาม พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมถึงกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว เช่น

(๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ ให้ระบุว่า “ตามฐานข้อมูลราคาอ้างอิงพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ”

(๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด ให้ระบุว่า “ตามราคามาตรฐานที่สำนักงบประมาณ หรือราคามาตรฐานที่หน่วยงานกลางอื่นกำหนด”

(๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด ให้ระบุชื่อบริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้านค้าหรือชื่อเว็บไซต์ที่สืบ โดยไม่ต้องระบุราคาแต่ละรายที่ไปสืบมา

(๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ ให้ระบุว่า “ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งล่าสุด ภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณพร้อมระบุเลขที่สัญญาหรือข้อตกลงที่ใช้อ้างอิง”

(๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้นๆ ให้ระบุว่า “ใช้ราคาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้นๆ กำหนด” เช่นตามข้อบังคับของหน่วยงานรัฐนั้นๆ ลงวันที่... เป็นต้น

๖ สำหรับการระบุรายชื่อผู้รับผิดชอบกำหนดราคากลาง ตามแบบฟอร์ม บก. ๐๒ จนถึง แบบ บก. ๐๖ ให้ระบุรายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้กำหนดราคากลาง ซึ่งอาจเป็น

- ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ หรือ
- แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหนึ่งคณะ หรือ
- มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้กำหนดราคากลางก็ได้

การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๘ ที่บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ตามหนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)					หมายเหตุ		
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา (ณ.)			
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ชั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน		ชั้นสูง / ผู้อนุมัติ	
1	การจัดจ้าง/จัดซื้อ ราคาแพง	1.1 วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้าง ไม่ถูกต้อง	กค พิจารณาผล	60	ฝ่ายพัสดุ	20	10	10	กรณีผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ
			กค พิจารณาผล	60	-	-	20	20	กรณีไม่ผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ
			กค พิจารณาผล	60	-	-	-	40	กรณีไม่ผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ /ณ. ชั้นต้น-กลาง
	(1) ใช้ค่า Factor F / ราคาวัสดุ ไม่ถูกต้อง	กค.กำหนดราคากลาง	70	ฝ่ายพัสดุ	15	10	5	กรณีผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ	
		กค.กำหนดราคากลาง	70	-	-	20	10	กรณีไม่ผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ	
		กค.กำหนดราคากลาง	70	-	-	-	30	กรณีไม่ผ่าน จนท. ฝ่ายพัสดุ /ณ. ชั้นต้น-กลาง	
	(2) จำนวนปริมาณงานผิดพลาด	กค.กำหนดราคากลาง	100	-	-	-	-	-	-
		1.3 ไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด	กค.เปิดซอง	60	ฝ่ายพัสดุ	15	15	10	กรณีตาม (1) และ (2) จนท. ฝ่ายพัสดุ/ผู้ผ่านงานที่ทวงแล้ว
	(2) วิธีประกวดราคา	กค พิจารณาผล	60	ฝ่ายพัสดุ	15	15	10	10	แต่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจสั่งอนุมัติ ให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบ ร้อยละ 40 (จนท. ฝ่ายพัสดุผู้ผ่านงาน ไม่ต้องรับผิด)

กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ต่อ)

หน้า 2

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)					หมายเหตุ		
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา			
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ชั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน		ชั้นสูง / ผู้อนุมัติ	
2	การตรวจการจ้าง/ตรวจรับ ไม่ถูกต้อง	2.1 การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรายการ	กค.ตรวจการจ้าง	30	ผู้ควบคุมงาน	50	10	10	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนแจ้งว่าผู้บังคับบัญชามีเหตุน่าเชื่อว่าควรจะได้รู้ถึงการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามแบบรายการ
			กค.ตรวจการจ้าง	40	ผู้ควบคุมงาน	60	-	-	-
	2.2 สิ่งของไม่ตรงตามสัญญา	กค.ตรวจรับ	60	ฝ่ายพัสดุ	20	10	10	10	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนแจ้งว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชา มีเหตุน่าเชื่อว่าควรจะได้รู้ถึงการส่งของไม่ตรงตามสัญญา
		กค.ตรวจรับ	100	-	-	-	-	-	กรณี จนท.ฝ่ายพัสดุผู้บังคับบัญชา ไม่น่าจะรู้ว่าการส่งของไม่ตรงตามสัญญา ไม่ต้องรับผิด
3	ไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงาน/ของล่าช้า	กค.ตรวจการจ้าง/รับ	70	ฝ่ายพัสดุ	10	10	10	10	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนแจ้งว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชา มีเหตุน่าเชื่อว่าควรจะได้รู้ถึงการส่งมอบงานของล่าช้า
		กค.ตรวจการจ้าง/รับ	100	-	-	-	-	-	กรณี จนท.ฝ่ายพัสดุผู้บังคับบัญชา ไม่อาจทราบข้อเท็จจริง ได้ว่ามีภาระส่งมอบงานของ ล่าช้า ไม่ต้องรับผิด เช่น กค.ตรวจการจ้าง/รับ ปกปิดไม่แจ้งให้ทราบ, ลงนามตรวจรับ-ย้อนหลัง เป็นต้น

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)					หมายเหตุ	
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบเสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ระดับ-กลาง/ ผู้ชำนาญ		ชั้นสูง/ ผู้อนุมัติ
4	การใช้เงินผิดระเบียบ							
4.1	ไม่นำเงินรายได้เข้าบัญชีที่เกี่ยวข้อง แต่นำไปใช้โดยผิดระเบียบ			ฝ่ายการเงิน	20	30	50	กรณีเป็นกรณีที่ผู้เสนอและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติผิดหลัก- การเงินการคลัง
							100	กรณีผู้อนุมัติใช้จำนวนคำสั่งการและเป็นผู้อนุมัติ ให้รับผิดชอบ- จำนวนร้อยละ 100 (จนท.ฝ่ายการเงินผู้ชำนาญ ไม่ต้องรับผิด)
4.2	จ่ายเงินเกินสิทธิ/ไม่มีสิทธิผิดระเบียบ			ฝ่ายการเงิน	60	20	20	กรณีมีเงินงบประมาณเงินราชการสำหรับใช้จ่ายแล้ว แต่จ่าย ผิดระเบียบหรือจ่ายเกินกว่าสิทธิที่ควรได้รับ

ข้อร้องเรียนและคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง

คณะผู้จัดทำได้รวบรวมประเด็นข้อร้องเรียนและคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง เพื่อเป็น
แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการผิดพลาดในประเด็นที่เป็นตัวอย่าง ดังนี้

- หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๔๓๓๙๕ ลงวันที่ ๒๘ ก.ย. ๒๕๖๔
เรื่อง ขอร้องหรือหลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษา
- หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๒๖๗๑๐ ลงวันที่ ๑๔ มิ.ย. ๒๕๖๔
เรื่อง ขอร้องหรือการใช้ราคากลาง
- หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๒๖๑๙ ลงวันที่ ๒๐ ม.ค. ๒๕๖๕
เรื่อง ขอร้องหรือการจัดซื้อรถยนต์ไม่เป็นไปตามราคามาตรฐานครุภัณฑ์
- ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ลำดับเลขที่ ๑๕/๔๔/๒๕๕๓
เรื่อง เทศบาลกำหนดราคากลางจ้างเหมาขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล สูงกว่าที่ควรจะเป็น
เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย
- ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ลำดับเลขที่ ๓๒/๙๘/๒๕๕๓
เรื่อง คณะกรรมการกำหนดราคากลางของเทศบาลกำหนดราคากลางโครงการก่อสร้างศาลาพักผ่อน
สูงกว่าความเป็นจริง
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๑๒๙๑/๒๕๕๖
เรื่อง การตรวจสอบสำนวนการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยกระทรวงการคลัง

บทความการกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่

- โดยนางสาวสายฝน โชชัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานละเมิดและแพ่ง ๓ กองละเมิดและแพ่ง
กรมบัญชีกลาง

ข้อร้องเรียนและคำวินิจฉัย
เกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๔๓๓๙๕

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อหาหรือหลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ที่ กค ๐๘๐๑.๗/๓๙๘ ลงวันที่
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) แจ้งว่า สนข. ได้ดำเนินการจ้างที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งในการกำหนดสัดส่วนค่าตอบแทนบุคลากรต่อค่าใช้จ่ายตรงได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๒๘ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษา และในบึงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สนข. จะต้องจ้างที่ปรึกษา ศึกษาสำรวจการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Bangkok Travel Demand Survey) งบประมาณจำนวน ๓๙,๓๕๙,๘๐๐ บาท โดยขอบเขตของงานจ้างส่วนใหญ่เป็นการสำรวจข้อมูล มีสัดส่วนของค่าตอบแทนบุคลากรร้อยละ ๓๐.๒๓ และค่าใช้จ่ายตรงร้อยละ ๖๙.๗๗ ทำให้สัดส่วน ค่าตอบแทนบุคลากรและค่าใช้จ่ายตรงดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ สนข. ยังไม่พบว่า มีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี แนวทาง หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นใด กำหนดสัดส่วนค่าตอบแทนบุคลากรและค่าใช้จ่ายตรง ของงานจ้างที่ปรึกษาทางการวางแผนการขนส่งและจราจรหรือที่เกี่ยวข้อง สนข. จึงขอหาหรือดังนี้

๑. สนข. จะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี แนวทาง หรือวิธีปฏิบัติใด เพื่อให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

๒. การที่ สนข. กำหนดสัดส่วนค่าตอบแทนบุคลากรร้อยละ ๓๐.๒๓ และค่าใช้จ่ายตรง ร้อยละ ๖๙.๗๗ ในการจ้างที่ปรึกษาศึกษาสำรวจการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Bangkok Travel Demand Survey) จะเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือไม่ ประการใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “งานจ้างที่ปรึกษา” หมายความว่า งานจ้างบริการจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

/เพื่อ ...

เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ผังเมือง กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิจัย หรือด้านอื่นที่อยู่ในภารกิจของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๐๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “การจ้างที่ปรึกษา เป็นงานให้บริการเพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐโดยที่ปรึกษาต้องเป็นที่ปรึกษา ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีหนังสือรับรองจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ว่าไม่มีที่ปรึกษาเป็นผู้ให้บริการในงานที่จ้างนั้นหรือเป็นงานจ้างที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ ในต่างประเทศ” จากหลักการข้างต้น งานจ้างที่ปรึกษาจึงเป็นการจ้างบริการจากบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลเพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ โดยอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ของที่ปรึกษาเป็นสำคัญ

๒. กรณีข้อหาข้อ ๑ และ ๒ เนื่องจากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าจ้างที่ปรึกษา รวมถึงการกำหนดสัดส่วนของค่าตอบแทนบุคลากรไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งโดยปกติการจ้างที่ปรึกษา จะมุ่งเน้นถึงตัวที่ปรึกษาเป็นสำคัญ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ประสงค์จะจ้างที่ปรึกษาศึกษาสำรวจการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Bangkok Travel Demand Survey) งบประมาณจำนวน ๓๙,๓๕๙,๘๐๐ บาท โดยขอบเขตของงานจ้างส่วนใหญ่ เป็นการสำรวจข้อมูล และได้มีการกำหนดสัดส่วนของค่าตอบแทนบุคลากรร้อยละ ๓๐.๒๓ และค่าใช้จ่ายตรง ร้อยละ ๖๙.๗๗ ดังนั้น กรณีนี้ย่อมอยู่ในดุลพินิจของ สนข. ที่จะพิจารณากำหนดสัดส่วนค่าตอบแทนบุคลากร และค่าใช้จ่ายตรงในงานจ้างที่ปรึกษาดังกล่าวตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของโครงการ และ สนข. อาจต้องพิจารณาว่าค่าสำรวจข้อมูลอยู่ในค่าใช้จ่ายตรงหรือไม่ประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๒๖๓๒๐

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อหารือการใช้ราคากลาง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๐๐๒๑/๖๓๒๔ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดเชียงใหม่ แจ้งว่า คณะกรรมการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัดเชียงใหม่ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ มีเรื่องเพื่อพิจารณาการประเมินสถานการณ์ระดับความรุนแรงของภัยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดมาตรการแนวทางในการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน มีการพิจารณาใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (วงเงิน ๑๐ ล้านบาท) ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์ในการประกาศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ข้อ ๕ (๑) โครงการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล/โครงการ เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล ซึ่งการประมาณราคาได้มีการเสนอราคาต่อหน่วยงานที่สำนักรบประมาณได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นลักษณะงานดำเนินการเอง โดยให้เหตุผลว่าโครงการที่เสนอมีลักษณะงานแบบจ้างเหมาดำเนินการ เนื่องจากหน่วยงานไม่มีเครื่องมือสำหรับดำเนินการ จังหวัดฯ จึงได้สืบราคางานจ้างเหมาเป่าล้างบ่อน้ำบาดาล ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง โดยมีการเสนอราคาต่ำสุดมากกว่าราคาต่อหน่วยที่สำนักรบประมาณกำหนด ในลักษณะงานดำเนินการเอง เพื่อให้การดำเนินการจ้างเหมาเป่าล้างบ่อน้ำบาดาลดำเนินไปด้วยความถูกต้อง และเป็นประโยชน์กับประชาชนและราชการ จังหวัดเชียงใหม่จึงขอหารือ ดังนี้

๑. จังหวัดเชียงใหม่ สามารถใช้ราคาจ้างเหมา โดยสืบราคาจ้างเหมาจากร้านค้าในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง โดยใช้ราคาต่ำสุดเพื่อเป็นราคากลางได้หรือไม่

๒. มีราคากลาง สำหรับงานลักษณะจ้างเหมาเป่าล้างและทดสอบปริมาณน้ำบาดาลขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔ - ๖ นิ้ว ที่มีอายุเกิน ๕ ปี หรือไม่ หรือควรใช้ราคาใดในการกำหนดกรอบงบประมาณ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้ (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด (๒) ราคาที่ได้มาจากรฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักรบประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด

(๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งสุดท้ายหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ในกรณีที่มีราคาตาม (๑) ให้ใช้ราคาตาม (๑) ก่อนในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มีราคาตาม (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ กรณีข้อหรือ ๑ และ ๒ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีความประสงค์จะจัดจ้างเหมาเป่าล้างบ่อบาดาล เป็นลักษณะงานแบบจ้างเหมาดำเนินการ เพื่อกำหนดมาตรการแนวทางในการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่เนื่องจากปัจจุบันการจัดจ้างเหมาเป่าล้างบ่อบาดาลฯ คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ยังมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางสำหรับงานจ้างเหมาเป่าล้างบ่อบาดาล ตามมาตรา ๔ (๑) ประกอบกับยังไม่มีราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำตามมาตรา ๔ (๒) รวมถึงราคามาตรฐานที่สำนักงานประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนดตามมาตรา ๔ (๓) กรณีดังกล่าว จังหวัดฯ จึงต้องใช้ราคาตามมาตรา ๔ (๔) กล่าวคือ ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด หรือ ๔ (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งสุดท้ายหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ หรือ ๔ (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ โดยจังหวัดฯ จะใช้ราคาใดนั้นให้คำนึงถึงประโยชน์ของจังหวัดฯ เป็นสำคัญ ดังนั้น หากจังหวัดฯ จะใช้หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลาง โดยการสืบราคางานจ้างเหมาเป่าล้างบ่อบาดาลในพื้นที่จังหวัดฯและจังหวัดใกล้เคียง ในลักษณะจ้างเหมาเป่าล้างบ่อบาดาลเป็นราคากลาง ย่อมอยู่ในดุลพินิจของจังหวัดฯ ที่จะพิจารณาตามนัยนิยามราคากลางมาตรา ๔ ข้างต้น

อย่างไรก็ดี กรมบัญชีกลาง ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยราคากลาง แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๓๓.๒/ว ๒๐๖ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง คู่มือแนวทางการประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำแนวทางของคู่มือฯ ไปใช้ประกอบในการดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๖๘๗๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๒๖๑๙

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ข้อหาหรือการจัดซื้อรถยนต์ไม่เป็นไปตามราคามาตรฐานครุภัณฑ์

เรียน นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี

อ้างถึง หนังสือเทศบาลนครอุบลราชธานี ด่วนที่สุด ที่ อบ ๕๒๐๐๑/๑๑๕๙๗ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง เทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี แจ้งว่า เทศบาลฯ ได้จัดซื้อครุภัณฑ์รถยนต์ จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ โครงการจัดซื้อรถยนต์กวาดฝุ่น ๖ ล้อ โครงการจัดซื้อรถยนต์ดับเพลิง จำนวน ๒ คัน โครงการจัดซื้อรถยนต์สุขาเคลื่อนที่ ๖ ล้อ โครงการจัดซื้อรถดูดสิ่งปฏิกูล ๖ ล้อ โครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำ ๑๐ ล้อ และโครงการจัดซื้อรถยนต์กู้ภัยและดับเพลิง โดยคณะผู้บริหารและสภาเทศบาลฯ ชุดเดิมได้อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสม ซึ่งโครงการดังกล่าวไม่เป็นไปตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงบประมาณ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการจ่ายขาดเงินสะสมดังกล่าวไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘๒/ว ๒๐๘๖ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ประกอบกับโครงการจัดซื้อรถยนต์กู้ภัยและดับเพลิง งบประมาณ จำนวน ๔๙,๔๒๔,๖๐๓ บาท มีผู้ร้องเรียนว่า คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะครุภัณฑ์ และราคากลางรถยนต์กำหนดราคากลางสูงกว่าราคาที่จัดซื้อจริง เอื้อประโยชน์กับผู้ขายบางราย และกำหนดอุปกรณ์ส่วนควบเพื่อกีดกันผู้ขายบางราย อันเป็นการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม อีกทั้งจากกรณีศึกษาการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ตรวจสอบชี้มูลครุภัณฑ์รถยนต์ที่กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะครุภัณฑ์และราคากลางรถยนต์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกลางของสำนักงบประมาณ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อันส่อเค้าเอื้อประโยชน์ให้เอกชนรายใดรายหนึ่ง รวมทั้งผู้รับจ้างเสนอราคาที่สูงเกินกว่าปกติจนเห็นได้ชัดว่าอาจไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้าหรือบริการ อันอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้ลงนามในสัญญาแล้ว เทศบาลฯ จึงขอหารือว่า ควรดำเนินการกรณีนี้อย่างไร เพื่อให้การดำเนินการเป็นตามระเบียบ กฎหมายต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้ว จะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้ (๑) เป็นการแก้ไขตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า (๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ (๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ หรือประโยชน์สาธารณะ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” จากหลักการดังกล่าว เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

/กับ ...

กับผู้ขายหรือผู้รับจ้างแล้วย่อมก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญา โดยต้องผูกพันตามข้อกำหนด และเงื่อนไขแห่งสัญญา รวมทั้งเอกสารแนบท้ายสัญญา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วย กรณีตามข้อหาหรือ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลนครอุบลราชธานีได้ดำเนินการจัดซื้อรถยนต์กู้ภัยและดับเพลิง งบประมาณ จำนวน ๔๙,๔๒๔,๖๐๓ บาท และขณะนี้เทศบาลฯ ได้ดำเนินการลงนามในสัญญาแล้ว ดังนั้น กรณีดังกล่าวเทศบาลฯ ย่อมต้องผูกพันตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งสัญญา รวมทั้งเอกสารแนบท้ายสัญญาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาต่อไป

อย่างไรก็ดี ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “การตกลงกับคู่สัญญา ที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาได้เฉพาะในกรณีที่ เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐโดยตรง หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของหน่วยงานของรัฐในการที่จะปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อตกลงนั้นต่อไป” หากเทศบาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่มีผู้ร้องเรียนคณะกรรมการกำหนด รายละเอียดคุณลักษณะครุภัณฑ์และราคากลางรถยนต์กำหนดราคากลางสูงกว่าราคาที่จัดซื้อจริง เอื้อประโยชน์กับผู้ขายบางราย และกำหนดอุปกรณ์ส่วนควบเพื่อกีดกันผู้ขายบางราย อันเป็นการกีดกัน การแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม และมีเหตุสมควรที่จะทำการตกลงที่จะบอกเลิกสัญญากับผู้ขาย เทศบาลฯ อาจพิจารณาดำเนินการตามนัยพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง ต่อไปได้

สำหรับกรณีการจัดซื้อโครงการจัดซื้อรถยนต์กวาดฝุ่น ๖ ล้อ งบประมาณ ๑๖,๖๕๙,๐๐๐ บาท โครงการจัดซื้อรถยนต์ดับเพลิง จำนวน ๒ คัน งบประมาณ ๑๕,๕๙๐,๐๐๐ บาท โครงการจัดซื้อรถยนต์ สุขาคเลื่อนที่ ๖ ล้อ งบประมาณ ๔,๔๘๑,๐๐๐ บาท โครงการจัดซื้อรถดูดสิ่งปฏิกูล ๖ ล้อ งบประมาณ ๓,๗๖๘,๐๐๐ บาท และโครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำ ๑๐ ล้อ งบประมาณ ๖,๙๗๙,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลฯ ได้ดำเนินการตรวจรับพัสดุและเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ถือได้ว่าสิ้นสุดกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีประเด็นที่คณะกรรมการวินิจฉัยจะต้องพิจารณาแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กฤษณา พันศิริเดชะ

(นางสาวกฤษณา พันศิริเดชะ)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๑๒๔/๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๑๕/๔๔/๒๕๕๓ (มีมติครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๖ วันอังคารที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

เรื่อง เทศบาลกำหนดราคากลางจ้างเหมาขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล สูงกว่าที่ควรจะเป็น เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

สรุปข้อเท็จจริง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ได้ตรวจสอบการใช้จ่ายของเทศบาล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๙ ตามสัญญาจ้างเลขที่ xx/xxxx ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ โครงการจ้างเหมาขนขยะจากที่ทิ้งขยะของเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดนอกเขตเทศบาล ระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร วงเงินตามสัญญา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผลการตรวจสอบพบว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณค่างาน ต้นทุนขนส่งขยะไปกำจัดต่อหน่วยไม่ถูกต้อง เนื่องจากตามสัญญาจ้างเหมาขนขยะไปกำจัดไว้เป็นจำนวนน้ำหนักรวม (๑๑,๒๗๐ ตัน) แต่ในการคำนวณราคากลางได้นำอัตราค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างต่อหน่วย ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๘.๕/ว ๑๔๐ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๘ ที่เป็น บาท/ลูกบาศก์เมตร (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๑๐๗ บาท/ลูกบาศก์เมตร) มาใช้คำนวณ แทนที่จะนำอัตราค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างต่อหน่วยที่เป็น บาท/ตัน (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๗๖.๔๓ บาท/ตัน) มาใช้ในการคำนวณโดยตรง และระบุว่าจ้างเหมาขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะของเทศบาล จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะของเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดนอกเขตเทศบาล ไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร แต่จากการตรวจสอบระยะทางของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยทำการทดสอบวัดระยะทางขนส่งด้วยไมล์วัดว่ามีระยะทางประมาณ ๓๑ กิโลเมตร ซึ่งน้อยกว่าระยะทางขนส่งที่กำหนดไว้ในสัญญาจำนวนประมาณ ๙ กิโลเมตร เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหายจากการที่ต้องทำสัญญาจ้างสูงกว่าที่ควรเป็น คิดเป็นเงินจำนวน ๓,๙๔๑,๕๑๖ บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า กรณีไม่เกิดความเสียหายต่อราชการแต่อย่างใด และไม่มีผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวน ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อจัดจ้างขนขยะจากที่ทิ้งขยะของเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดนอกเขตเทศบาลจำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน และได้จัดจ้างโดยวิธีพิเศษตามสัญญาจ้างเลขที่ xx/xxxx ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ จ้างจ้างเหมาขนขยะไปกำจัดต่อหน่วยไม่ถูกต้อง เนื่องจากตามสัญญาจ้างเทศบาลจ้างเหมาขนขยะไปกำจัดไว้เป็นจำนวนน้ำหนักรวม (๑๑,๒๗๐ ตัน) แต่ในการคำนวณราคากลางคณะกรรมการ

กำหนดราคากลางนำอัตราค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างต่อหน่วย ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๘.๕/๑๔๐ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๘ ที่เป็น บาท/ลูกบาศก์เมตร (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๑๐๗ บาท/ลูกบาศก์เมตร) มาใช้คำนวณ แทนที่จะนำอัตราค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างต่อหน่วยที่เป็น บาท/ตัน (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๗๖.๔๓ บาท/ตัน) มาใช้ในการคำนวณโดยตรง ทำให้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงิน ๓,๗๑๕,๕๗๐ บาท และสัญญาดังกล่าวระบุว่าจ้างเหมาขนขยะเก่า บริเวณที่ทิ้งขยะของเทศบาล จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะของเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดนอกเขตเทศบาลไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร แต่จากการตรวจสอบระยะทางโดยทำการทดสอบวัดระยะทางขนส่งด้วยไมล์วัดระยะทางได้ประมาณ ๓๑ กิโลเมตร ซึ่งน้อยกว่าระยะทางขนส่งที่กำหนดไว้ในสัญญาจำนวนประมาณ ๙ กิโลเมตร ทำให้เทศบาลได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๙๔๖ บาท รวมเป็นความเสียหายทั้งสิ้น ๓,๙๔๑,๕๑๖ บาท ซึ่งพิจารณาความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละกรณีได้ ดังนี้

๑. กรณีคณะกรรมการกำหนดราคากลางนำอัตราค่าขนส่งวัสดุต่อหน่วยไม่ถูกต้องมาใช้ ความเสียหาย ๓,๗๑๕,๕๗๐ บาท

เมื่อพิจารณาจากการที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางโดยนำอัตราค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างต่อหน่วยที่เป็น บาท/ลูกบาศก์เมตร (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๑๐๗ บาท/ลูกบาศก์เมตร) มาใช้คำนวณ เพราะเห็นว่าในการขนส่งขยะด้วยรถบรรทุกจะบรรทุกได้มากที่สุดไม่เกินปริมาตรของกระบะรถ ซึ่งแตกต่างจากขนส่งวัสดุประเภท หิน ดิน หวาย ด้วยรถบรรทุก จะบรรทุกได้มากที่สุดไม่เกินน้ำหนักบรรทุกตามที่กฎหมายกำหนด การคิดคำนวณจึงนำหลักเกณฑ์การคำนวณค่างานต้นทุนการกำจัดขยะต่อหน่วย ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๘.๕/๑๔๐ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๘ ที่เป็น บาท/ลูกบาศก์เมตร (ในระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร เท่ากับ ๑๐๗ บาท/ลูกบาศก์เมตร) มาใช้ในการคำนวณ แต่เนื่องจากการจ้างเหมาขนขยะไปทิ้งหรือกำจัดนอกเขตเทศบาลมิได้เป็นงานก่อสร้าง จึงไม่อยู่ในข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างดังกล่าวข้างต้น การที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางของเทศบาลนำหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างมาประยุกต์ใช้สำหรับการคำนวณระยะทางในการขนส่งขยะนั้น สามารถทำได้เนื่องจากทางราชการไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างเหมาขนส่งไว้ ดังนั้น ราคากลางที่แตกต่างกันเกิดจากการที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางใช้หลักเกณฑ์ในการกำหนดราคากลางโดยคำนวณค่างานต้นทุนขนส่งขยะต่อหน่วยแตกต่างจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพฤติการณ์ยังถือไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

๒. กรณีผู้รับจ้างขนส่งขยะไปทิ้งในตำแหน่งที่มีระยะทางน้อยกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา

๒.๑ ประเด็นความเสียหาย

ตามสัญญาจ้างเลขที่ xx/xxxx ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ ประกอบกับข้อกำหนดคุณสมบัติของงานในการจัดจ้างเก็บขนขยะแนบท้ายสัญญาจ้าง กำหนดให้ผู้รับจ้างขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะของเทศบาล จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะของเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดภายนอกเขตเทศบาลไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้รับจ้างขนส่งขยะไปทิ้งในตำแหน่งที่มีระยะทางไม่ถึง ๔๐ กิโลเมตร ซึ่งจากการตรวจสอบวัดได้เป็นระยะทาง ๓๗ กิโลเมตร แต่เทศบาลได้จ่ายค่าจ้าง ไปตามสัญญา โดยไม่มีการปรับลดค่าจ้าง ทำให้เทศบาลต้องจ่ายค่าจ้างสูงกว่าความเป็นจริง จำนวน ๓ กิโลเมตร (๔๐ - ๓๗) เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๗๕,๓๑๕.๓๓ บาท ((๒๒๕,๙๔๖÷๙)×๓)

๒.๒ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ ผู้ควบคุมงาน ได้แก่ นาย ง. ตำแหน่งช่างโยธา ๔ มีหน้าที่ตรวจและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือที่ตกลงให้ทำงานข้างนั้นๆ ทุกวัน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ โดยสิ่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนงานข้างได้ตามที่เห็นสมควรและตามหลักวิชาช่าง เพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงในสัญญา ถ้าผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามก็สั่งให้หยุดงานนั้น เฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดแล้วแต่กรณีไว้ก่อนจนกว่าผู้รับจ้างจะยอมปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่ง และให้รายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างทันที ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามสัญญาจ้างประกอบกับข้อกำหนดคุณสมบัติของงานในการจัดจ้างเก็บขนขยะแบบท้ายสัญญาจ้าง กำหนดให้ผู้รับจ้างขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดภายนอกเขตเทศบาลไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร ซึ่งนาย ง. ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการควบคุมงานให้ผู้รับจ้างทำการเก็บขนขยะ จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดภายนอกเขตเทศบาลในระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญา หากมีการตรวจสอบระยะทางก็จะทราบว่า ไม่เป็นไปตามสัญญาแล้วรายงานให้คณะกรรมการตรวจการจ้าง เพื่อรายงานผู้ว่าจ้างให้ลดค่างานลงและจ่ายค่าจ้างตามความเป็นจริง กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๖ พุทธการณถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหาย จึงให้นาย ง. รับผิดชอบอัตราร้อยละ ๖๐ ของความเสียหาย จำนวน ๗๕,๓๑๕.๓๓ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๔๕,๑๘๙.๒๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

๒.๒.๒ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ประกอบด้วย นาย จ. ตำแหน่งรองปลัดเทศบาล นาง ม. ตำแหน่งผู้อำนวยการกอง นาย ช. ตำแหน่งประธานชุมชน นาย ท. ตำแหน่งกรรมการชุมชน และ นาย ว. ตำแหน่งนายช่างเครื่องยนต์ ๗ว. มีหน้าที่ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ควบคุมงานรายงานโดยตรวจสอบกับข้อกำหนดในสัญญาทุกสัปดาห์ และต้องมีหน้าที่ตรวจรับงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในสัญญา ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามสัญญาจ้างประกอบกับข้อกำหนดคุณสมบัติของงานในการจัดจ้างเก็บขนขยะแบบท้ายสัญญาจ้าง กำหนดให้ผู้รับจ้างขนขยะเก่าบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล จำนวน ๑๑,๒๗๐ ตัน จากที่ทิ้งขยะเทศบาลออกไปทิ้งหรือกำจัดภายนอกเขตเทศบาลไม่น้อยกว่า ๔๐ กิโลเมตร ซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจรับงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในสัญญา กลับตรวจรับงานจ้างดังกล่าวโดยเห็นว่าเป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง หากมีการตรวจสอบระยะทางก็จะทราบว่า ไม่เป็นไปตามสัญญาและรายงานให้ผู้ว่าจ้างลดค่างานลงและจ่ายค่าจ้างตามความเป็นจริง กรณีเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๕ พุทธการณถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหาย จึงให้คณะกรรมการตรวจการจ้างรับผิดชอบอัตราร้อยละ ๔๐ ของความเสียหายจำนวน ๗๕,๓๑๕.๓๓ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๓๐,๑๒๖.๑๓ บาท โดยให้คณะกรรมการตรวจการจ้างซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย นาย จ. นาง ม. และนาย ว. รับผิดชอบส่วนของตน คนละ ๑ ใน ๕ ส่วน คิดเป็นเงินคนละ ๖,๐๒๕.๒๓ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

สำหรับนาย ช. ตำแหน่งประธานชุมชน และนาย ท. ตำแหน่งกรรมการชุมชน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างเป็นเพียงราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เข้ามาช่วยเหลืองานของราชการ ความรู้ในเรื่องระเบียบทางราชการ ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ย่อมไม่ตัดเทียบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ พฤติการณ์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อแต่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

ผู้ย่อ นางสาวศศิธร ช่อกระถิน

นิติกร

ผู้ตรวจ ๑. นายเฉลิมชัย เบญจกาญจน์

หัวหน้าฝ่าย

๒. นางสาวสุวรรณา อิศรางกูรฯ

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ. ๑.

สำนวนเลขที่ 32/98/2553

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

เรื่อง คณะกรรมการกำหนดราคากลางของเทศบาลกำหนดราคากลางโครงการก่อสร้างศาลาพัก
คอยสูงกว่าความเป็นจริง

สรุปข้อเท็จจริง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบสืบสวนกรณีกล่าวหา
เทศบาลดำเนินการก่อสร้างศาลาพักคอย (ซุ้มพักคอย) ในปีงบประมาณ พ.ศ.2547 โดยใช้งบประมาณ
ไม่ถูกต้องเกินความจริงในการก่อสร้าง ผลการตรวจสอบปรากฏว่าโครงการก่อสร้างศาลาพักคอย
ดังกล่าวได้มีการก่อสร้างโดยใช้งบประมาณเกินจริงในขั้นตอนประมาณราคากลางและการกำหนดราคากลาง
โดยคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ได้ประมาณราคากลางและกำหนดราคากลางให้สูงผิดไปจากราคา
ค่าก่อสร้างที่เป็นจริง เป็นเหตุให้เทศบาลต้องจ่ายเงินค่าก่อสร้างสูงไปจากความจริงจำนวน 339,892.12 บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่ต้อง
รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำวินิจฉัยคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า
เทศบาลได้ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างซุ้มพักคอย จำนวน 1 ซุ้ม ตามสัญญาจ้างเลขที่ 85/2547 ลงวันที่
9 กันยายน 2547 ระหว่างเทศบาลผู้ว่าจ้าง กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. ผู้รับจ้าง วงเงินค่าก่อสร้าง 867,000
บาท ซึ่งคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางงานก่อสร้างเป็นเงิน 870,000 บาท แต่จากการ
ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า มีการกำหนดราคากลางที่มีปริมาณวัสดุสูงมากกว่า
ความเป็นจริงอย่างผิดปกติ เช่น รายการเหล็กเสริมขนาด 9 มิลลิเมตร ตามราคากลางกำหนดไว้จำนวน
7,970 กิโลกรัม ผลการตรวจสอบใช้เหล็กเพียง 250 กิโลกรัม รายการแบบไม้ 100 % ตามราคากลาง
กำหนดไว้ 828 ตารางเมตร จากการตรวจสอบได้ 217 ตารางเมตร เป็นต้น เมื่อรวมรายการอื่น ๆ ที่มีการ
กำหนดปริมาณงานสูงด้วยคิดเป็นราคาค่าก่อสร้างรวมทั้งหมดหรือราคากลางที่ควรจะเป็นเท่ากับ
527,107.88 บาท ทำให้เทศบาลได้รับความเสียหายต้องจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริงจำนวน
339,892.12 บาท (867,000 - 527,107.88) ในการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างดังกล่าว คณะกรรมการ
กำหนดราคากลางตามคำสั่งเทศบาล ที่ 3/2547 ลงวันที่ 7 มกราคม 2547 ประกอบด้วย นาย น.เมื่อครั้ง
ดำรงตำแหน่งรองปลัดเทศบาลเทศบาลนาย ส.เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนควบคุมการ
ก่อสร้างอาคารและผังเมือง นาย ก. ตำแหน่งวิศวกรโยธา 8 วช และนาย อ. ตำแหน่งวิศวกรโยธา 5 มีหน้าที่

กำหนดราคากลางในการก่อสร้างให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของทางราชการแต่คณะกรรมการกำหนดราคากลางดังกล่าวหาได้ใช้ความระมัดระวังในการคำนวณปริมาณงานก่อสร้างให้ถูกต้อง ทำให้เทศบาลต้องจัดจ้างสูงกว่าราคาที่เหมาะสมจะเป็น พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหาย จึงให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 339,892.12 บาท โดยให้รับผิดชอบละเท่าๆกัน คิดเป็นเงินคนละ 84,973.03 บาท ตามนัยมาตรา 10 ประกอบมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

หมายเหตุ :-

ประพัฒน์ ช่อกระถิน

ผู้ย่อ

สุรเชษฐ์ ตีระคมน์

ผู้ตรวจ

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การตรวจสอบสำนวนการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
โดยกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๔/๐๕๗๗๑ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้จัดส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๕๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ระหว่าง นาย ว. ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน ผู้ฟ้องคดี กับเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่ ๑ กระทรวงการคลัง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีให้เพิกถอนคำสั่งของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เกินกว่าจำนวน ๑,๖๔๐,๒๕๔.๙๖ บาท โดยให้รับผิดชอบคนละ ๓๒๘,๐๕๐.๙๙ บาท โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้มีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังที่ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะคณะกรรมการกำหนดราคากลางซึ่งกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการต้องจ่ายค่าจ้างในการก่อสร้างปรับปรุงถนนสูงกว่าความเป็นจริง ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหายเป็นเงิน ๓,๓๔๗,๔๕๙.๑๐ บาท โดยให้รับผิดชอบคนละ ๖๖๙,๔๙๑.๘๒ บาท

๒. ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๕๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้เพิกถอนคำสั่งบางส่วน โดยมีเหตุแห่งคำวินิจฉัยสรุปได้ว่า ความเสียหายดังกล่าวเป็นผลส่วนหนึ่งมาจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ตลอดถึงการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีและสภาเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จึงให้ลดส่วนและหรือหักส่วนในความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกก่อนร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายทั้งหมด ๓,๓๔๗,๔๕๙.๑๐ บาท หรือเท่ากับ ๑,๐๐๔,๒๓๗.๓๓ บาท คงเหลือความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นเงิน ๒,๓๔๓,๒๒๑.๓๗ บาท ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะคณะกรรมการกำหนดราคากลางรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๗๐ ของเงินสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่จำนวน ๒,๓๔๓,๒๒๑.๓๗ บาท เป็นเงิน ๑,๖๔๐,๒๕๔.๙๖ บาท โดยแบ่งให้กรรมการแต่ละคนรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตน คนละ ๓๒๘,๐๕๐.๙๙ บาท สำหรับอีกร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจำนวน ๗๐๒,๙๖๖.๔๑ บาท เป็นสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ตรวจสอบและหรือเสนอความเห็น และผู้บังคับบัญชาในฐานะผู้ผ่านงานและผู้อนุมัติโครงการ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๑๓/๒๙ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓. เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้มีคำสั่ง ที่ ๘๘๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาหาตัวผู้ต้องรับผิดตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางมีการปกปิดราคากลางไว้เป็นความลับเนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญมิได้เสนอผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ตรวจสอบหรือเสนอความเห็น และผู้บังคับบัญชาในฐานะผู้ผ่านงานและผู้อนุมัติโครงการ จึงมิได้มีผู้ใดทำการตรวจสอบความเหมาะสมของราคากลางดังกล่าว บุคคลดังกล่าวจึงไม่ต้องรับผิดจากการกระทำละเมิดของคณะกรรมการกำหนดราคากลางแต่อย่างใด พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๔. กรมบัญชีกลางพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีดังกล่าวให้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีในฐานะหน่วยงานของรัฐที่เสียหายแล้ว ตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๖/๒๓๒๕๙ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๗ กรณีย่อมถือได้ว่ากระทรวงการคลังได้ดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนในกรณีนี้ครบถ้วนแล้ว ตามนัยข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งที่เรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำสั่งต่อศาลปกครอง กรณีจึงเป็นการใช้สิทธิของผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อผลคดีถึงที่สุด ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งบางส่วน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีในฐานะผู้ถูกฟ้องคดีย่อมผูกพันต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาดังกล่าวในส่วนที่ให้เพิกถอนคำสั่งบางส่วนนั้น สำหรับประเด็นเหตุแห่งการพิจารณาวินิจฉัยตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ให้ลดส่วนและหรือหักส่วนในความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกก่อนร้อยละ ๓๐ และกำหนดให้เป็นสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ตรวจสอบและเสนอความเห็นและผู้บังคับบัญชาในฐานะผู้ผ่านงานหรือผู้อนุมัติโครงการ นั้น ต้องถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือการใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยและกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงาน กรณีนี้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาวินิจฉัยสั่งการและส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบอีกแต่อย่างใด

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและวินิจฉัยสั่งการรวมทั้งการส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบเป็นครั้งที่สอง มีความสำคัญและเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรได้รับการวินิจฉัยจากคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมบัญชีกลาง โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า เมื่อปรากฏเหตุละเมิดขึ้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามข้อ ๑๗^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อมาเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้มีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังตามข้อ ๑๘^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กรณีดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ครบถ้วนแล้ว ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่ทั้งห้าราย ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีและได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งบางส่วน โดยให้ลดส่วนหรือหักส่วนในความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกก่อนร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายทั้งหมดของจำนวนเงิน ๓,๓๔๗,๔๕๙.๑๐ บาท หรือเท่ากับ ๑,๐๐๔,๒๓๗.๗๓ บาท คงเหลือความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนเงิน ๒,๓๔๓,๒๒๑.๓๗ บาท โดยให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารายรับผิดชอบร้อยละ ๗๐ ของความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น เป็นเงินจำนวน ๑,๖๔๐,๒๕๕.๙๖ บาท โดยให้แต่ละคนรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตนคนละ ๓๒๘,๐๕๑.๑๙ บาท คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวย่อมมีผลผูกพันให้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาโดยมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ทั้งห้ารายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดชอบทางละเมิดและส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบอีก

สำหรับความเสียหายอีกร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เป็นจำนวนเงิน ๗๐๒,๙๖๖.๔๑ บาท ที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเป็นสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ตรวจสอบและเสนอความเห็นและผู้บังคับบัญชาในฐานะผู้ผ่านงานหรืออนุมัติโครงการ โดยไม่ได้กำหนดว่ามีเจ้าหน้าที่ผู้ใดซึ่งจะต้องรับผิดชอบ

^๖ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้นิฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

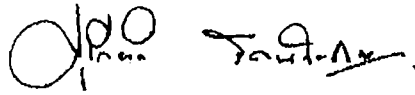
ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่มีผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

ในความเสียหายดังกล่าว และเรื่องนี้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีชี้แจงว่าได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดเพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด และมีความเห็นว่าไม่มีผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน และส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามข้อ ๑๗^๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้ว กระทรวงการคลังย่อมมีหน้าที่ต้องตรวจสอบ สำนวนต่อไปเพราะเป็นคนละกรณีกับเรื่องที่กระทรวงการคลังได้เคยวินิจฉัยแล้ว

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๖

บทความ

การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

การกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่

นางสาวสายฝน โชชัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานละเมิดและแพ่ง ๓
กองละเมิดและแพ่ง กรมบัญชีกลาง

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณีด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแล้ว และเป็นเหตุให้จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น หน่วยงานของรัฐก็สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม จำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ชำระนั้น หน่วยงานของรัฐอาจจะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนที่หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายก็ได้ โดยอาจลดหย่อนค่าสินไหมทดแทนที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ก็ได้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ให้ชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปการลดหย่อนค่าสินไหมทดแทนได้ โดยคำนึงถึงเหตุ ๓ ประการ ดังนี้

(๑) การคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี เช่น การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๐๐ ล้านบาท เจ้าหน้าที่ย่อมไม่มีเงินเพียงพอที่จะชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหายได้อย่างแน่นอน หรือกรณีพนักงานขับรถชนบุคคลภายนอกต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีเงินเดือนเพียงเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท หากจะให้ชดใช้เงินเต็มจำนวนที่ทางราชการจ่ายไปย่อมต้องมีการพิจารณาจำนวนเงินที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำละเมิดในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

(๒) การคำนึงถึงความผิดหรือความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม เช่น เจ้าหน้าที่นำรถยนต์ของทางราชการไปปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชนรถยนต์ของบุคคลภายนอกเนื่องจากระบบเบรกของรถราชการไม่ทำงานอันสืบเนื่องมาจากความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้จัดให้มีการบำรุงรักษารถยนต์คันดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือในกรณีระบบการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการบกพร่องทำให้ได้คนที่ไม่มีความเหมาะสมเข้ารับราชการ หรือระบบการฝึกงานของหน่วยงานบกพร่อง โดยส่งเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่ไปปฏิบัติงานในขณะที่ยังมิได้จัดให้มีการฝึกงานอย่างเพียงพอให้ปฏิบัติงานได้ในระดับหนึ่ง หรือระบบการจัดเก็บสารเคมีของหน่วยงานบกพร่องโดยมิได้แยกประเภทให้ชัดเจนวางปะปนกัน ทำให้มีการหยิบวัตถุเคมีอันตรายไปใช้งานผิดประเภท เป็นต้น โดยหน่วยงานของรัฐต้องหักส่วนแห่งความรับผิดและความบกพร่องดังกล่าวออก ด้วยการพิจารณาว่า การละเมิดเกิดจากส่วนใดมากกว่ากัน และควรกำหนดสัดส่วนต่อกันเท่าใด ซึ่งหากความเสียหายที่เกิดขึ้น มีส่วนหนึ่งเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมเมื่อได้หักส่วนความรับผิดดังกล่าวออกจากค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่จะต้องชดใช้แล้ว ค่าเสียหายที่เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมดังกล่าว ถือเป็นความรับผิดของหน่วยงานของรัฐตามนี้

มาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงตกเป็นพับแก่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๓) กรณีการกระทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน เจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น แต่เดิมก่อนกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่บังคับใช้ หากการกระทำละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน เจ้าหน้าที่ทั้งหลายนั้นต้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น กรณีผู้บังคับบัญชากระทำการทุจริตนำเงินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว จำนวน ๑ ล้านบาท แล้วบุคคลนั้นถูกจับกุมดำเนินคดีอาญาหรือหลบหนีไป ทางราชการไม่สามารถเรียกร้องให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายได้ ทางราชการก็จะไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของบุคคลที่ทุจริตดังกล่าว โดยหากมีผู้เกี่ยวข้องจำนวน ๓ คน ก็ต้องร่วมกันรับผิดชอบชดใช้เงิน จำนวน ๓ ล้านบาท ทั้งสามคน จนกว่าทางราชการจะได้รับการชดใช้เงินครบ ๓ ล้านบาท แม้ว่าคนใดคนหนึ่งจะชำระเงินแล้ว จำนวน ๑ ล้านบาทก็ตาม ก็ยังต้องผูกพันต่อไปหรืออาจต้องชดใช้เงินเต็ม ๓ ล้านบาทเพียงคนเดียว แล้วจึงไปไล่เบี้ยจากอีก ๒ คนที่เหลือต่อไป ซึ่งโดยข้อเท็จจริงยากที่จะได้รับชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้ร่วมกระทำละเมิดส่วนที่เหลือ แต่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดฉบับนี้ให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจมีส่วนร่วมในการกระทำละเมิด แต่เป็นเพียงผู้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ชดใช้แต่เฉพาะในส่วนของตนเองเท่านั้น เช่น ในฐานะผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยอาจต้องรับผิดชดใช้เพียงอัตราร้อยละ ๖๐ ของค่าเสียหายเท่านั้น ก็เป็นได้หรือหากอยู่ในฐานะที่ยากแก่การควบคุมดูแลบุคคลดังกล่าวอาจไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายเลยหรือชดใช้ในอัตราน้อยที่สุด ก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป

แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือการกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๘ วรรคสองถึงวรรคสี่ดังกล่าว การใช้ดุลพินิจที่มีมาตรฐานแตกต่างกันไปตามแต่บุคคลผู้วินิจฉัย ซึ่งในบางกรณีอาจมีการลดหย่อนโดยไม่เป็นไปตามเหตุที่กฎหมายกำหนดหรือลดหย่อนในอัตราที่เกินสมควรอันเป็นผลเสียต่อทางราชการที่อาจเสียโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งเหตุของปัญหานี้คือเรื่องการใช้ดุลพินิจ ซึ่งถ้าพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายก็จะเห็นว่าถ้อยคำได้เปิดช่องให้ใช้ดุลพินิจไว้

หากการแบ่งหรือกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีการวินิจฉัยที่มีมาตรฐานแตกต่างกันมากย่อมเกิดปัญหาทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมและความไม่เสมอภาคแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของแต่ละหน่วยงานของรัฐ ปัญหาดังกล่าวนี้อาจกระทรวงการคลังได้พยายามวางแนวปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีมาตรฐานในการกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงาน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ดังนี้^๑

๑. กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

๑.๑ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

^๑หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้ที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง		ผู้บังคับบัญชา		
				(ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)				
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ชั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน	ชั้นสูง/ ผู้อนุมัติ	
๑	การจัดจ้าง/จัดซื้อ ราคาแพง							
	๑.๑ วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้าง ไม่ถูกต้อง	กก.พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๒๐	๑๐	๑๐	กรณีผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ
		กก.พิจารณาผล	๖๐	-	-	๒๐	๒๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ
		กก.พิจารณาผล	๖๐	-	-	-	๔๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผ.ชั้นต้น-กลาง
	๑.๒ กำหนดราคาสูงกว่าความเป็นจริง	กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๐	๕	กรณีผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ
	(๑) ใช้ค่า Factor F/ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง	กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	-	-	๒๐	๑๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ
		กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	-	-	-	๓๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผ.ชั้นต้น-กลาง
	(๒) คำนวณปริมาณงานผิดพลาด	กก.กำหนดราคากลาง	๑๐๐	-	-	-	-	
	๑.๓ ไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุด ที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด							
	(๑) วิธีสอบราคา	กก.เปิดซอง	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐	กรณีตาม(๑) และ(๒) จนท.ฝ่ายพัสดุ
	(๒) วิธีประกวดราคา	กก.พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐	ผู้ผ่านงานทั้งหมดแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาใช้ อำนาจอนุมัติให้ผู้อนุมัติรับผิดร้อยละ ๔๐ (จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้ผ่านงานไม่ต้องรับผิด)

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผานงาน	ขั้นสูง/ ผู้อนุมัติ	
๒	การตรวจการจ้าง/ตรวจรับไม่ถูกต้อง ๒.๑ การก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามรูปแบบรายการ	กค.ตรวจการจ้าง	๓๐	ผู้ควบคุมงาน	๕๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า ผู้บังคับบัญชามีเหตุที่น่าเชื่อว่าควรจะได้ร้อง การตรวจรับงานไม่ปฏิบัติตามรูปแบบรายการ
		กค.ตรวจการจ้าง	๕๐	ผู้ควบคุมงาน	๖๐	-	-	
	๒.๒ ส่งของไม่ตรงตามสัญญา	กค.ตรวจรับ	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๒๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้ง ว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชามีเหตุที่น่าเชื่อว่า ควรจะได้ร้องการส่งของไม่ตรงตามสัญญา
		กค.ตรวจรับ	๑๐๐	-	-	-	-	
๓	ไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงาน/ของล่าช้า	กค.ตรวจการจ้าง/รับ	๓๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชามีเหตุที่น่าเชื่อว่า ควรจะได้ร้องการส่งมอบงาน/ของล่าช้า
		กค.ตรวจการจ้าง/รับ	๑๐๐	-	-	-	-	

๑.๒ ด้านการเงินการคลัง

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผานงาน	ขั้นสูง/ ผู้อนุมัติ	
๔	การใช้เงินผิดระเบียบ ๔.๑ ใช้งบรายได้เข้าบัญชีที่เกี่ยวข้อง/ แต่ทำไปใช้โดยผิดระเบียบ			ฝ่ายการเงิน	๒๐	๓๐	๕๐	กรณีเป็นกรณีที่ผู้เสนอและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ ผิดพลาดการเงินการคลัง
				-	-	-	๑๐๐	
	๔.๒ จ่ายเงินเกินสิทธิ์/ไม่มีสิทธิ์/ผิดระเบียบ	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	กรณีมีเงินงบประมาณ/เงินราชการ สำหรับ ใช้จ่ายแล้ว แต่จ่ายผิดระเบียบหรือจ่ายเกินกว่า สิทธิ์ที่ควรจะได้รับ

๒. กรณีทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

๒.๑ รับเงินแล้วนำไปใช้ส่วนตัว

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ	
		ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
			ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน		ขั้นสูง ผู้อนุมัติ
๑	รับเงินแล้ว ใช้ส่วนตัว								
	๑.๑ รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน/ แก้ไขหรือปลอมใบเสร็จรับเงิน	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	
	๑.๒ ออกใบเสร็จรับเงินแล้วไม่นำส่ง	๑๐๐	กก.ไต่สวน	๖๐	ฝ่ายการเงิน	๒๐	๑๐	๑๐	กรณี กก.ไต่สวนไม่ปฏิบัติ หน้าที่ตามระเบียบ
		๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	กรณี กก.ไต่สวน ปฏิบัติ หน้าที่ครบถ้วน ถูกต้องตาม ระเบียบแล้วไม่ต้งรับผิดชอบ
	๑.๓ ไม่นำเงินฝากคลังหรือธนาคารให้ครบ จำนวนตามระเบียบกลับไปใช้ส่วนตัว	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	

๒.๒ กรณีเบิกจ่ายเงินโดยทุจริต

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ	
		ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
			ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน		ขั้นสูง ผู้อนุมัติ
๒	เบิกจ่ายเงินโดยทุจริต								
	๒.๑ ไม่มีหลักฐานการจ่าย	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	
	๒.๒ หลักฐานการจ่ายเท็จ	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๔๐	-	กรณีตำหนิตัว ๒.๒ และ ๒.๓ ผู้อนุมัติ ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแล ปล่อยให้มีการทุจริตอย่างต่อเนื่อง
	๒.๓ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	ให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบด้วยโดยปรับ สัดส่วนให้เท่ากับข้อ ๒.๑
	๒.๔ แก้ไขหรือเพิ่มเติมจำนวนเงินในเช็ค/ ใบถอนเงินให้สูงขึ้น	๑๐๐	-	-	ผู้ลงนาม ในเช็ค/ ใบถอนเงิน	๑๐๐	-	-	กรณีผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอนเงิน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น ลงนาม ไว้ล่วงหน้าโดยยังไม่ได้ออกจำนวน เงิน, เขียนจำนวนเงินโดยเว้นช่องว่าง ข้างหน้าไว้ให้เติมได้, มีขีดคร่อมขีด ส่งจ่ายให้เจ้าหน้าที่โดยตรง เป็นต้น ให้ผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอนเงิน ให้รับผิดชอบส่วนเท่าที่กัน

๓. กรณีอุบัติเหตุ

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)	หมายเหตุ
		พนักงานขับรถ	
๑	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร	๑๐๐	กรณีพนักงานขับรถ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงและฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร แต่เพียงฝ่ายเดียวหรือโดยลำพัง
๒	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร และมีเหตุปัจจัย ภายนอกประกอบด้วย	๗๕	กรณีมีเหตุปัจจัยภายนอกประกอบด้วย เช่น ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งรถได้มีตำแหน่ง หน้าที่โดยตรงเป็นพนักงานขับรถ,ไม่ชำนาญเส้นทาง ,สภาพถนนหรือทัศนวิสัยไม่ดี,สภาพยานพาหนะบกพร่อง มาไข่มสมบูรณ์หรือมีความเป็นเร่งด่วน เช่น พนักงานขับรถพยาบาลต่อจรบ้นผู้หได้รับบาดเจ็บ ไปส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว เป็นต้น
๓	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร และกรณี มีส่วนประมาทร่วมอยู่ด้วย	๕๐	

สำหรับหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังได้วางไว้ดังกล่าวข้างต้นมีขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่มิให้มีความแตกต่างกันเกินสมควร เพราะการวินิจฉัยในเรื่องที่มีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อย่างเดียวกันไม่ควรที่จะมีผลการวินิจฉัยที่แตกต่างกัน และเพื่อมิให้เกิดปัญหาการเหลื่อมล้ำอันนำไปสู่ปัญหาการเลือกปฏิบัติ

อย่างไรก็ดี การกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่นี้ เป็นเพียงแนวทางประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้น หากมีกรณีที่นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดไว้ หน่วยงานของรัฐสามารถนำสัดส่วนดังกล่าวมาเทียบเคียงและปรับใช้ตามความเหมาะสมได้ โดยต้องให้เป็นธรรมและความเสมอภาคแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน

สรุป ในการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐอาจจะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนที่หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายก็ได้ โดยอาจลดหย่อนค่าสินไหมทดแทนที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ก็ได้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่มิให้มีความแตกต่างกันเกินสมควร มีมาตรฐานในการกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงาน

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐
- คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ดร.ชาญชัย แสวงศักดิ์

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ	
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา			
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน	ขั้นสูง ผู้อนุมัติ		
๑	การจัดจ้าง/จัดซื้อ ราคาแพง ๑.๑ วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้าง ไม่ถูกต้อง	กก.พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๒๐	๑๐	๑๐	กรณีผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ	
		กก.พิจารณาผล	๖๐	-	-	๒๐	๒๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ	
		กก.พิจารณาผล	๖๐	-	-	-	๔๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผบ.ขั้นต้น-กลาง	
	๑.๒ กำหนดราคาสูงกว่าความเป็นจริง (๑) ใช้ค่า Factor F/ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง	กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๐	๕	กรณีผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ	
		กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	-	-	๒๐	๑๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ	
		กก.กำหนดราคากลาง	๗๐	-	-	-	๓๐	กรณีไม่ผ่าน จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผบ.ขั้นต้น-กลาง	
	(๒) จำนวนปริมาณงานผิดพลาด	กก.กำหนดราคากลาง	๑๐๐	-	-	-	-		
	๑.๓ ไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุด ที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด	(๑) วิธีสอบราคา	กก.เปิดซอง	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐	กรณีตาม(๑) และ(๒) จนท.ฝ่ายพัสดุ
			กก.พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐	ผู้ผ่านงานทุกท่วงแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจอนุมัติให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบร้อยละ ๔๐ (จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้ผ่านงานไม่ต้องรับผิดชอบ)
		(๒) วิธีประกวดราคา							

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน	ขั้นสูง ผู้อนุมัติ	
๒	การตรวจการจ้าง/ตรวจรับไม่ถูกต้อง ๒.๑ การก่อสร้างไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ	กก.ตรวจการจ้าง	๓๐	ผู้ควบคุมงาน	๕๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่าผู้บังคับบัญชามีเหตุน่าเชื่อว่าจะได้รู้ถึงการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ
		กก.ตรวจการจ้าง	๔๐	ผู้ควบคุมงาน	๖๐	-	-	กรณีผู้บังคับบัญชาไม่น่าจะรู้ว่าการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการ ไม่ต้องรับผิดชอบ
	๒.๒ ส่งของไม่ตรงตามสัญญา	กก.ตรวจรับ	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๒๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชามีเหตุน่าเชื่อว่าจะได้รู้ถึงการส่งของไม่ตรงตามสัญญา
		กก.ตรวจรับ	๑๐๐	-	-	-	-	กรณี จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชาไม่น่าจะรู้ว่าการส่งของไม่ตรงตามสัญญา ไม่ต้องรับผิดชอบ
๓	ไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงาน/ของล่าช้า	กก.ตรวจการจ้าง/รับ	๗๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๐	๑๐	๑๐	กรณีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่า จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชา มีเหตุน่าเชื่อว่าจะได้รู้ถึงการส่งมอบงาน/ของล่าช้า
		กก.ตรวจการจ้าง/รับ	๑๐๐	-	-	-	-	กรณี จนท.ฝ่ายพัสดุ/ผู้บังคับบัญชา ไม่อาจทราบข้อเท็จจริงได้ว่าการส่งมอบงาน/ของล่าช้า ไม่ต้องรับผิดชอบ เช่น กก.ตรวจการจ้าง/รับ ปกปิดไม่แจ้งให้ทราบ ลงนามตรวจรับ-ย้อนหลัง เป็นต้น

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						หมายเหตุ
		คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ชั้นต้น-กลาง ผู้ผ่านงาน	ชั้นสูง ผู้อนุมัติ	
๔	การใช้เงินผิดระเบียบ ๔.๑ ไม่นำเงินรายได้เข้าบัญชีที่เกี่ยวข้อง/ แต่นำไปใช้โดยผิดระเบียบ			ฝ่ายการเงิน	๒๐	๓๐	๕๐	กรณีเป็นเรื่องที่ผู้เสนอและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ ผิดหลักการเงินการคลัง
			-	-	-	๑๐๐	กรณีผู้อนุมัติใช้อำนาจสั่งการและเป็นผู้อนุมัติ ให้รับผิดเต็มจำนวน ร้อยละ ๑๐๐ (จนท.ฝ่ายการเงิน/ผู้ผ่านงาน ไม่ต้องรับผิด)	
	๔.๒ จ่ายเงินเกินสิทธิ/ไม่มีสิทธิ/ผิดระเบียบ	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	กรณีมีเงินงบประมาณ/เงินราชการ สำหรับ ใช้จ่ายแล้ว แต่จ่ายผิดระเบียบหรือจ่ายเกินกว่า สิทธิที่ควรจะได้รับ

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)							หมายเหตุ
		ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
			ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน	ขั้นสูง ผู้อนุมัติ	
๑	รับเงินแล้วนำไปใช้ส่วนตัว								
	๑.๑ รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน/ แก้ไขหรือปลอมใบเสร็จรับเงิน	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	
	๑.๒ ออกใบเสร็จรับเงินแล้วไม่นำส่ง	๑๐๐	กก.เก็บรักษาเงิน	๖๐	ฝ่ายการเงิน	๒๐	๑๐	๑๐	กรณี กก.เก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติ หน้าที่ตามระเบียบ
		๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	กรณี กก.เก็บรักษาเงิน ปฏิบัติ หน้าที่ครบถ้วน ถูกต้องตาม ระเบียบแล้วไม่ต้องรับผิดชอบ
	๑.๓ ไม่นำเงินฝากคลังหรือธนาคารให้ครบ จำนวนตามระเบียบกลับนำไปใช้ส่วนตัว	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)							หมายเหตุ
		ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา		
			ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น-กลาง/ ผู้ผ่านงาน	ขั้นสูง ผู้อนุมัติ	
๒	เบิกจ่ายเงินโดยทุจริต ๒.๑ ไม่มีหลักฐานการจ่าย	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	
	๒.๒ หลักฐานการจ่ายเท็จ	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๔๐	-	กรณีตามข้อ๒.๒ และ๒.๓ ผู้อนุมัติ ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแล ปล่อยให้มีการทุจริตอย่างต่อเนื่อง
	๒.๓ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย	๑๐๐	-	-	ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐	ให้ผู้อนุมัติรับผิดชอบด้วยโดยปรับ สัดส่วนให้เท่ากับข้อ ๒.๑
	๒.๔ แก้ไขหรือเพิ่มเติมจำนวนเงินในเช็ค/ ใบถอนเงินให้สูงขึ้น	๑๐๐	-	-	ผู้ลงนาม ในเช็ค/ ใบถอนเงิน	๑๐๐	-	-	กรณีผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอนเงิน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น ลงนาม ไว้ล่วงหน้าโดยยังไม่ได้กรอกจำนวน เงิน, เขียนจำนวนเงินโดยเว้นช่องว่าง ข้างหน้าไว้ให้เติมได้, ไม่ขีดคร่อมเช็ค ส่งจ่ายให้เจ้าหน้าที่โดยตรง เป็นต้น ให้ผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอนเงิน ให้รับผิดชอบคนละส่วนเท่าๆกัน

กรณี	ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)	
		พนักงานขับรถ	
๑	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร	๑๐๐	
๒	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร และมีเหตุปัจจัยภายนอกประกอบด้วย	๗๕	
๓	ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร และคู่กรณีมีส่วนประมาทร่วมอยู่ด้วย	๕๐	

กรณีพนักงานขับรถทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร แต่เพียงฝ่ายเดียวหรือโดยลำพัง

กรณีมีเหตุปัจจัยภายนอกมาประกอบด้วย เช่น ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งรถมิได้มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรงเป็นพนักงานขับรถ,ไม่ชำนาญเส้นทาง,สภาพถนนหรือทัศนวิสัยไม่ดี,สภาพยานพาหนะก่อนนำมาใช้ไม่สมบูรณ์หรือมีความจำเป็นเร่งด่วน เช่น พนักงานขับรถพยาบาลต้องรับนำผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไปส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว เป็นต้น